

Commissie Zorgvuldig Bestuur

CZB/KL/KBO/2011/279

BETREFT: politiek gebruik van een schoolfoto

1. PROCEDURE

1.1. Ontvangstdatum: 4 januari 2011

1.2. Verzoeker:

- [X], gemeenteraadslid

1.3 Verwerende partijen:

- Gemeentebestuur

- [Y], voorzitter schoolraad en OCMW-raadslid.

1.4 CZB

- Bij schrijven van 1 december 2010, aangetekend verstuurd op 23 december 2010, dient verzoekende partij een klacht in bij de Commissie.

- Bij aangetekend schrijven van 7 januari 2011 wordt de klacht naar beide verwerende partijen gestuurd en wordt hen de datum en de plaats van de zitting waarop de klacht zal behandeld worden meegedeeld.

- Bij aangetekend schrijven van 19 januari 2011 stuurt eerste verwerende partij haar verweerschrift aan het secretariaat.

- Bij aangetekend schrijven van 20 januari 2011 stuurt tweede verwerende partij haar verweerschrift aan het secretariaat.

- Verzoekende partij wordt bij e-mail en per aangetekend schrijven van 27 januari 2011 op de hoogte gesteld van de datum en de plaats van de zitting en in kennis gesteld van beide verweerschriften.

2. INHOUD van de KLACHT

Betreft: politiek gebruik van een schoolfoto en vermenging titel “voorzitter schoolraad” met “OCMW-raadslid [politieke partij A]” in hoofde van tweede verwerende partij met politieke doeleinden.

Volgens verzoeker doen zich in de propagandafolder gevoegd bij zijn klacht en uitgegeven door de [politieke partij A] enkele opmerkelijke zaken voor:

- Politiek gebruik van een schoolfoto

Mogelijk, aldus verzoeker, werd de bewuste schoolfoto van kinderen met fluovestjes niet genomen met als doel te worden gepubliceerd in een politiek krantje: een onderwijsinstelling kan immers binnen haar domein geen mededelingen of activiteiten dulden die rechtstreeks of

onrechtstreeks de verspreiding van politieke ideeën meebrengen. De op de speelplaats gemaakte schoolfoto wordt hier gebruikt voor mededelingen die rechtsreeks of onrechtstreeks de verspreiding van politieke ideeën meebrengen.

Indien iemand van de betreffende school toelating heeft gegeven voor het maken/gebruik van die foto (voor dat doel: publicatie in het krantje), wenst verzoeker als gemeenteraadslid (het gaat om een gemeentelijke basisschool en de gemeenteraad is de inrichtende macht) een klacht neer te leggen tegen die persoon, de onderwijsinstelling en bij uitbreiding naar het schepencollege (die het dagelijks bestuur waarneemt) bij de Commissie zorgvuldig bestuur in de Vlaamse onderwijsinstellingen wegens politiek gebruik van een schoolfoto.

- Vermenging titel “voorzitter schoolraad” met “OCMW-raadslid [politieke partij A]” in hoofde van tweede verwerende partij met politieke doeleinden

Niet zozeer het feit dat tweede verwerende partij een interview geeft in het [politieke partij A]-krantje (wat zou kunnen duiden op een eventueel loslaten van een strikte politieke neutraliteit als voorzitter van schoolraad van de gemeentelijke basisschool , maar de vermelding van e-mailadres voor meer info met dubbele titulatuur “voorzitter schoolraad” met “OCMW-raadslid [politieke partij A]” toont aan dat [Y] het niet-politiek mandaat, namelijk voorzitter van de schoolraad, vermengt met het politiek verkozen mandaat.

Als gemeenteraadslid (het gaat om een gemeentelijke basisschool en de gemeenteraad is de inrichtende macht) wenst verzoeker een klacht neer te leggen tegen tweede verwerende partij en bij de Commissie zorgvuldig bestuur in de Vlaamse onderwijsinstellingen wegens politiek gebruik van haar functie als voorzitter van een politiek neutrale schoolraad (als onderdeel van de onderwijsinstelling).

3. STANDPUNT van VERWERENDE PARTIJEN

3.1 Verweer van eerste verwerende partij

3.1.1 De feiten en het verloop van de procedure

Onder de hoofding "misbruik van kinderen door [politieke partij A]" vroeg de [politieke partij B]-fractie op 25 november 2010 aan de gemeenteraad om bij hoogdringendheid verschillende procedures op te starten.

Aanleiding hiervoor was de propagandafolder van [politieke partij A] (jaargang 10, november 2010) waar zowel op de voorpagina als op pagina 7 een groepsfoto wordt getoond van schoolgaande kinderen in de gemeentelijke basisschool.

Op de voorpagina staat de foto met daarop volgende tekst: “*Denk kinderen in het verkeer*” met daaronder de naam van tweede verwerende partij en vermelding ‘Voorzitter schoolraad GBS’.

Op pagina 7 staat de foto met daarop volgende tekst: “*Onze kinderen in het verkeer*”

Onder de foto op pagina 7 staat een artikel van de hand van tweede verwerende partij in de hoedanigheid van voorzitter van de schoolraad. Na dit artikel volgt een foto waarbij functies van voorzitter van de schoolraad en van OCMW-raadslid [politieke partij A] worden vermeld.

Blijkbaar werd deze foto genomen en gepubliceerd zonder instemming van de kinderen en/ of de schriftelijke toestemming van de ouders.

De verzoeker stelt dat tweede verwerende partij de functies van voorzitter van een politiek neutrale schoolraad enerzijds en OCMW-raadslid anderzijds zou vermengen.

Om bovenvermelde redenen vroeg de [politieke partij B]-fractie aan de gemeenteraad van 25 november 2010

- Actie 1: de deontologische commissie bijeen te roepen om de medewerkers aan het lokaal politiek pamflet publiekelijk te wijzen op hun grote fouten.

- Actie 2: klacht neer te leggen bij de rechter en de Commissie Zorgvuldig Bestuur in de Vlaamse Onderwijsinstellingen, tegen de directie van de gemeentelijke basisschool voor haar toelating tot het nemen van een foto van minderjarige kinderen op de speelplaats met het doel de foto te gebruiken in een politiek pamflet.

- Actie 3: klacht neer te leggen bij de rechter tegen de verantwoordelijke uitgever van het bewuste krantje, de fotograaf en de ondertekenaar van het bewuste artikel voor het nemen en publiceren van een foto van minderjarige kinderen op de speelplaats van een neutrale gemeentelijke basisschool met het doel de foto te gebruiken in een politiek pamflet.

- Actie 4: klacht neer te leggen bij de Commissie Zorgvuldig Bestuur in de Vlaamse Onderwijsinstellingen tegen tweede verwerende partij wegens politiek gebruik van de functie als voorzitter van een politiek neutrale schoolraad (als onderdeel van de onderwijsinstelling).

De gemeenteraad van 25 november 2010 heeft dienvolgens volgende beslissing genomen:

- Art. 1. De schepen van onderwijs wordt belast met een onderzoek van de feiten en het horen van partijen en brengt hiervan schriftelijk verslag uit aan zowel het CBS als de gemeenteraad.

- Art. 2. Het CBS opdracht te geven om de deontologische commissie samen te roepen voor het jaareinde.

De opdracht die heeft geleid tot het rapport van de schepen van onderwijs, betreft:

- . een onderzoek van de feiten;
- . het horen van partijen.

In het rapport werden volgende feiten betreffende de totstandkoming van de publicatie vastgesteld:

- tweede verwerende partij werd aangesteld als voorzitster van de schoolraad van de gemeentelijke basisschool op de schoolraad van 14 juni 2010. Zij is tevens OCMW raadslid.

- tweede verwerende partij heeft begin september 2010 de provincie gecontacteerd in het kader van de actie 10/10, een actie rond verkeersveiligheid in de schoolomgeving, om fluo-hesjes voor kinderen te bestellen. Zij is de hesjes gaan afhalen en heeft deze midden september geleverd aan de school. Zij heeft bij de levering een "fotomoment" georganiseerd waarop zij de pers had uitgenodigd.

- de foto werd gepubliceerd in de publicatie van november 2010. Hiervoor werd geen toestemming gevraagd, noch aan de inrichtende macht / het schoolbestuur, noch aan de directeur, noch aan de kinderen noch aan de ouders van de kinderen.

- na de publicatie heeft de directeur van de gemeentelijke basisschool een brief aan de ouders met de kinderen meegegeven op 1 en 2 december 2010. In deze brief meldt de directeur dat de foto werd gepubliceerd zonder zijn toestemming en dat hij zich van de publicatie distantieert.
- [politieke partij A] wenst zich te verontschuldigen bij ouders die deze publicatie als een inbreuk mochten ervaren hebben.

In het kader van haar onderzoek heeft de schepen van onderwijs volgende partijen gehoord:

- . De directeur van de gemeentelijke basisschool
- . Tweede verwerende partij
- . De voorzitter van [politieke partij A]

Het rapport bevat de volledige weergave van die verklaringen.

Op 7 december 2010 beslist het college van burgemeester en schepenen tot:

- . kennisname van de klacht van [politieke partij B]-fractie dd. 25 november 2010,
- . kennisname van het verslag van de schepen van onderwijs dd. 7 december 2010,
- . samenroeping van de deontologische commissie op 15 december 2010 om 20u30,
- . verzending van een (proactieve) uitnodiging naar verzoeker om eventueel gehoord te worden mocht de deontologische commissie daartoe ter zitting beslissen.

De deontologische commissie vergaderde op 15 december 2010. Na overleg kwam de deontologische commissie eenparig tot volgende beslissing:

“Artikel 1.

Er wordt goedkeuring gegeven aan de stappen die het CBS tot nu toe in deze aangelegenheid heeft ondernomen; de procedure werd correct gevolgd.

Artikel 2

Er wordt kennis genomen van de intentie van het CBS om een brief te schrijven aan alle fractieleiders in de gemeenteraad met de melding dat het gebruik van foto's in politieke publicaties onderworpen is aan strikte voorwaarden en regelgeving

Artikel 3

De DC neemt kennis van de stappen die extern werden gezet voor juridische en administratief-rechtelijke organen door verzoeker en ouders.

Artikel 4

De deontologische code voor mandatarissen van de gemeente (GR 28.05.2009) heeft op dit ogenblik enkel betrekking op “gemeenteraadsleden” waardoor tweede verwerende partij (OCMW-raadslid) en andere betrokkenen niet kunnen gehoord worden.”

Op 16 december 2010 heeft de gemeenteraad kennis genomen van het verslag van de deontologische commissie.

3.1.2. Verweer bij de klacht

Zorgvuldig bestuur in het onderwijs betekent in verband met politieke activiteiten: een onderwijsinstelling mag binnen haar domein geen mededelingen of activiteiten dulden die rechtstreeks of onrechtstreeks de verspreiding van politieke ideeën meebrengen.

In de school zelf is rechtstreeks of onrechtstreeks geen verspreiding van politieke ideeën geweest. Het is immers pas na het persmoment rond de fluohesjes dat het tijdschrift zich iets

heeft toegeëigend dat mogelijks, althans indirect, politiek zou kunnen worden geïnterpreteerd: het krediet voor deze actie.

De basismededeling in het kwestieuze artikel van het tijdschrift betreft verkeersveiligheid .

Als dusdanig gaat het niet om onzorgvuldig bestuur in het onderwijs, maar om het toe-eigenen van een actie door [politieke partij], actie die zich slechts initieel in een school heeft afgespeeld. Voor dit toe-eigenen, wat niemand als dusdanig schade heeft berokkend, heeft de [politieke partij A] haar verontschuldigingen aangeboden, minstens via de volgende publicatie van het tijdschrift.

Enige politieke activiteit, als er al een was, heeft zich dus geenszins in de school afgespeeld, doch wel pas daarna en apart.

Bovendien was de directeur van de school op het ogenblik dat de foto met de fluo hesjes werd genomen wel op de hoogte van het feit dat dit een persmoment was, georganiseerd door tweede verwerende partij als voorzitter van de schoolraad, doch niet van het feit dat deze foto nadien ook zou worden aangewend in de bewuste publicatie.

De verklaring van de directeur alsook deze van de voorzitter van [politieke partij A] laten daar geen twijfel over bestaan (zie verklaringen in het dossier).

Derhalve heeft de directeur door het laten doorgaan van dit persmoment rond verkeersveiligheid geenszins onzorgvuldig gehandeld.

De schepen van onderwijs op zijn beurt was zelfs helemaal niet op de hoogte van het georganiseerde persmoment, evenmin van de totstandkoming van de publicatie. Dit wordt bevestigd middels onderhavig verweerschrift en blijkt tevens duidelijk uit de verklaring van de directeur:

“Over het nemen van deze foto werd op geen enkel moment gesproken met de schepen van onderwijs. ”

Uit het voorgaande blijkt duidelijk dat de directeur noch de inrichtende macht tekort gekomen zijn in het zorgvuldig bestuur van de school.

De klacht tegen de Gemeente dient dan ook te worden afgewezen als ongegrond.

Elke oplegging van een sanctie is dan ook niet aangewezen. Dit is te meer zo gegeven wat er reeds is ondernomen in het kader van een passende genoegdoening.

In voorkomend geval, zo de Commissie Zorgvuldig Bestuur toch een sanctie wenst op te leggen, verzoekt de Gemeente de Commissie om een voorafgaandelijk periode waarin zij in een andere -een door de Commissie gewenste genoegdoening -kan voorzien.

In verband met enige sanctie merkt de Gemeente op dat elke eventuele terugbetaling van de werkmiddelen van de gemeentelijke basisschool de daar schoolgaande kinderen onterecht de dupe zou maken van onderhavige betwisting.

Om die redenen vraagt het gemeentebestuur aan de Commissie de klacht tegen de Gemeente af te wijzen als ongegrond.

Zij voegt volgende stukken bij haar verweer:

1. Verslag gemeenteraad 25 november 2010
2. publicatie propagandafolder november 2010
3. Rapport van de schepen van onderwijs
4. Verslag deontologische commissie 15 december 2010
5. Verslag gemeenteraad 16 december 2010
6. Brief directeur aan ouders dd. 1 december 2010

3.2 Verweer van tweede verwerende partij

Tweede verwerende partij verklaart al op de hoogte te zijn van de klacht via verklaringen in de gemeenteraad, de pers,... De klacht werd haar ook persoonlijk en mondeling overgemaakt door de verzoeker met de boodschap dat het niet de bedoeling is haar persoonlijk of de school te raken. Het verwondert haar en het spijt haar dan ook ten eerste dat dit zover moest komen. De aanvankelijke aanklacht die [politieke partij B] openbaar lanceerde met de titel "misbruik van kinderen door [politieke partij A] deed haar veel hartzeer, vooral in het licht van de huidige actualiteit. De rechtstreekse verwijzing en koppeling daarbij naar de school versterkte dit gevoel.

Zij zet zich ongeveer 30 jaar actief in voor de lokale gemeenschap. Op die manier kwam zij ook in aanraking met het lokale politieke leven en werd zij vanuit haar sociaal engagement verkozen tot OCMW-raadslid. Zoals in vele gemeenten en hun schoolraden wordt de zoektocht naar vrijwilligers die bestuursverantwoordelijkheid willen opnemen moeilijker en moeilijker. Vaak komt men dan ook bij de lokale politici terecht. Ook in dit geval. Zij heeft haar kandidatuur gesteld en werd door de ganse schoolraad met haar verschillende geleidingen tot voorzitter gekozen. Gezien de kleine gemeenschap was iedereen op de hoogte van haar mandaat, zowel de leden van de raad alsook de ouders,... Haar verkiezing tot voorzitter is en was daarbij voor haar nog steeds een bewijs van vertrouwen en tevens een bewijs dat er nooit een koppeling wordt en werd gezien tussen de ene en de andere activiteit. Zij zal in elk geval tijdens een volgende schoolraad een herbevestiging vragen van dit vertrouwen.

Gezien zij geen juridische achtergrond heeft en ook niet de verantwoordelijke uitgever is van het [politieke partij A] infoblaadje was zij zich van geen kwaad bewust. Dit blijkt ook duidelijk uit de verschillende verklaringen die werden afgelegd of meegedeeld in de deontologische commissie, gemeenteraad,... Daar werd ook duidelijk gesteld dat indien er schade zou berokkend zijn aan de school, de ouders, de kinderen,... er zonder enige twijfel verontschuldigen worden aangeboden.

Zij wenst echter te benadrukken dat zij nog steeds fier is op de actie van de schoolraad en dat zij achter de inhoud blijft staan van het volgens haar objectieve artikel dat zij heeft aangeleverd. Haar doel als voorzitter was om de school ten allen tijde en overal te promoten en liefst daarbij nog op een zinvolle inhoudelijke manier zoals met deze provinciale verkeersactie.

Sinds de klacht, die voor de eerste maal op de gemeenteraad in november werd geformuleerd, werd ook nergens melding gemaakt van negatieve publiciteit, klachten,... uitgezonderd bij de commissie zorgvuldig bestuur door verzoeker van [politieke partij B] en kennelijk bij andere instanties door slechts één ouder. Andere ouders, dus de overgrote meerderheid en van alle gezindheden, klagen niet omdat ze de heisa onbegrijpelijk vinden.

Aangezien er in het artikel nergens verwezen wordt naar een politieke actie en

daarenboven dit artikel gepubliceerd werd nadat lokaal veel gelezen kranten eenzelfde bericht hadden verspreid, vreest verweerster dat de klacht niet geformuleerd werd met de bedoeling de school voor enige schade te behoeden. Het steeds opnieuw trachten onder de aandacht te brengen van de klacht, hoewel deze duidelijk enkel binnen één bepaalde kring leeft, wordt volgens haar buiten proportie getrokken: het klagen komt slechts uit één hoek en lijkt op zich een louter politieke actie om school en haarzelf zwart te maken. Verweerster is er van overtuigd dat dit verder overtrekken en uitvergrooten een gevaar inhoudt voor de naam en de werking van de gemeenteschool. De titel van de openbaarmaking, ‘misbruik van kinderen door [politieke partij A]’, spreekt voor zich.

4. ZITTING VAN DE COMMISSIE

4.1 Datum en uur: 7 februari 2011 om 11.00 uur.

4.2 Kamer

Kamer bevoegd voor het basisonderwijs.

4.3 Commissieleden

De Commissie is in overeenstemming met artikel V. 22 van het decreet van 13 juli 2001 betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 28.11.2007 betreffende de samenstelling van de Commissie Zorgvuldig Bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Raf Verstegen, voorzitter;

Walter Cools, Hilde Timmermans, Etienne Becuwe en Jean Dujardin, leden.

4.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

- Verzoeker: verontschuldigd;
- Voor eerste verwerende partij: de schepen van Onderwijs
- Tweede verwerende partij.

4.5 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging eenparig de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid, beslissing en sanctie.

5 BESLISSING VAN DE COMMISSIE

5.1 Regelgeving

* Decreet basisonderwijs van 25 februari 1997

Art. 51.

§2. Er mag geen politieke propaganda gevoerd worden in de school.

* Omzendbrief BaO 2002/3 van 21 februari 2002 betreffende zorgvuldig bestuur in het basisonderwijs.

5.2 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is rekening houdende met de aangebrachte feiten en de geldende regelgeving.

5.3 Beslissing

5.3.1. Algemeen

De Commissie zorgvuldig bestuur is van oordeel dat aan het decretaal verbod op politieke propaganda in het onderwijs een ruime uitleg moet worden gegeven. De wetgever heeft een breed verbod op het oog gehad omdat het de bedoeling is dat het onderwijs in alle gevallen neutraal zou zijn ten aanzien van elke politieke activiteit. Ook een activiteit die geen politieke inhoud heeft, maar socio-cultureel van aard is, kan door de context waarin die wordt georganiseerd, moeten worden beschouwd als promotie voor een bepaalde politieke strekking of partij en dus als verboden politieke propaganda.

Het breed verbod op politieke activiteiten geldt ten aanzien van het schoolbestuur en de verschillende instanties binnen de school. Politieke propaganda en politieke activiteiten in de onderwijsinstellingen, door welke persoon of instantie dan ook en ongeacht voor wie bestemd, zijn verboden.

Leerlingen, ouders en personeel kunnen niet via de school benaderd worden met informatie of gadgets die als propaganda voor of tegen een politieke partij moeten worden beschouwd.

Lokalen van een onderwijsinstelling mogen niet voor politieke activiteiten worden gebruikt. Het verbod geldt ook buiten de schooluren en schooldagen.

5.3.2 Politiek gebruik van een schoolfoto

De klacht heeft betrekking op het maken/gebruiken van een schoolfoto voor politieke doeleinden al dan niet met toelating van de school of via iemand van de school. De klacht is enerzijds gericht tegen de school/het schoolbestuur voor zover die toelating tot publicatie hebben gegeven en anderzijds tegen de voorzitter van de schoolraad voor zover deze in een politieke publicatie als titulatuur “voorzitter schoolraad” en “OCMW-raadslid” vermeldt en aldus een niet-politiek mandaat, namelijk voorzitter van de schoolraad, vermengt met een politiek verkozen mandaat.

Verzoeker laat het in het midden of de publicatie van de foto al dan niet met medeweten en/of toestemming van de school en/of het schoolbestuur was.

Uit het verweer van eerste verwerende partij en de neergelegde stukken blijkt dat de school noch iemand van het schoolbestuur voor de bewuste publicatie de toelating hebben gegeven en dat, zoals blijkt uit de brief van de directie aan de ouders, de school na de publicatie zich er onmiddellijk van heeft gedistantieerd.

De Commissie is van oordeel dat de klacht tegen de school/het schoolbestuur ongegrond is nu blijkt dat de school geen aandeel heeft in het politiek gebruik van een schoolfoto. Het gaat hier om een fout van een individu waarop de school passend heeft gereageerd.

Voor zover de klacht gericht is tegen de voorzitter van de schoolraad die de foto zonder toestemming gepubliceerd heeft in een tijdschrift van een politieke partij en bij de naam onder het artikel als titulatuur zowel het voorzitterschap als het politiek mandaat heeft vermeld, is de

Commissie van oordeel dat betrokkene, als voorzitter van de schoolraad dat een orgaan is van de school, een fout beging. Het publiceren van de foto en de vermelding van de hoedanigheid van voorzitter van de schoolraad kan worden beschouwd als een poging om een zeker politiek krediet te halen uit een in de school georganiseerde activiteit. De betrokkene erkent een inschattingfout te hebben gemaakt. Het schoolbestuur heeft er zich van gedistantieerd. Ook heeft de betrokken politieke partij zich inmiddels voor die actie ten aanzien van het schoolbestuur verontschuldigd.

5.3.3 De Commissie komt tot de volgende beslissing:

Het publiceren in het tijdschrift van een politieke partij van een foto van een activiteit in de school die georganiseerd werd door een politiek mandataris die tevens voorzitter is van de schoolraad, kan worden beschouwd als een niet aanvaardbare poging om een zeker politiek krediet te halen uit een op de school georganiseerde activiteit.

Voorzover de klacht gericht is tegen het schoolbestuur dat daaraan zijn medewerking zou hebben verleend is de klacht feitelijk ongegrond.

De klacht is gegrond voorzover die gericht is tegen de mandataris/voorzitter van de schoolraad. De commissie stelt vast dat het schoolbestuur de klacht met de grootste zorg behandeld heeft en dat alle betrokkenen duidelijk afstand hebben genomen van wat gebeurd is. De commissie is van oordeel dat het hier gaat om een eenmalig incident.

5.4 Sanctie

Tweede verwerende partij erkent een inschattingfout te hebben gemaakt. De Commissie ziet geen grond voor het opleggen van een sanctie, nu alle betrokkenen zich duidelijk hebben gedistantieerd van wat gebeurd is.

6. Beroep

Tegen de beslissing van de Commissie kan binnen een termijn van zestig kalenderdagen die ingaat de tweede dag na de postdatum van de betekening van deze beslissing, bij aangetekend schrijven een beroep bij de Vlaamse regering, in de persoon van de Minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel ingesteld worden (met een afschrift aan het secretariaat van de Commissie).

Brussel, 7 februari 2011

Marleen Broucke
Secretaris

Raf Verstegen
Voorzitter